

Inspraakbundel

Zienswijze op ontwerp-instemmingsbesluit winningsplan 'Zevenbergen voor aardwarmte'

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Inspraakpunt Opslag- en Winningsplannen
Postbus 142
2270 AC Voorburg

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf	3
Kennisgeving.....	5

MONDELINGE, SCHRIFTELIJKE EN DIGITALE REACTIES EN ZIENSWIJZEN:

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale reacties	8
Zienswijzen 0001	9

Woord vooraf

Van maandag 26 maart 2021 tot en met zondag 6 mei 2021 lag het ontwerp-instemmingsbesluit winningsplan 'Zevenbergen voor aardwarmte' ter inspraak. Eenieder kon naar aanleiding van het ontwerpbesluit een zienswijze inbrengen. Overheden konden een zienswijze in de vorm van een reactie geven.

Voorgeschiedenis van de huidige situatie

Om aardwarmte te mogen winnen moeten vergunninghouders op basis van de huidige Mijnbouwwet onder andere een goedgekeurd winningsplan hebben. In een onderbouwd en goed gedocumenteerd plan moet inzichtelijk gemaakt worden hoe de productie van aardwarmte door de vergunninghouder in de toekomst ter hand genomen wordt.

In Nederland zijn ongeveer 20 aardwarmtesystemen die op dit moment aardwarmte winnen. Voor deze aardwarmtesystemen zijn in het verleden winningsvergunningen en een omgevingsvergunningen afgegeven, maar in veel gevallen was er nog niet ingestemd met een winningsplan. Het aard-warmtesysteem Zevenbergen is er daar een van. Dit komt doordat de voorwaarden waaraan een winningsplan moet voldoen voor aardwarmtewinning nog niet waren opgenomen in de Mijnbouwwet -regelgeving. Aspecten die normaal gesproken in het winningsplan worden beoordeeld zijn destijds tijdelijk beoordeeld in andere vergunningen die nodig zijn voor aardwarmtewinning en het Staatstoezicht op de Mijnen heeft toezicht gehouden op de winning vanuit het oogpunt van veiligheid, schade en milieu.

Om dit knelpunt op te lossen is, op basis van de Mijnbouwwet en -regelgeving in 2019 een format ontwikkeld voor een aardwarmte winningsplan. Dit format is aan alle vergunninghouders verzonden met het dwingende verzoek om een winningsplan conform dit format aan te leveren bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Met het voorliggende ontwerpinstemmingsbesluit komt een einde aan een tijdelijke situatie waarbij aardwarmte werd gewonnen zonder ingestemd winningsplan.

Huidig beleid voor aardwarmte

Voor de afbouw van de vraag naar aardgas moeten kansrijke duurzame alternatieven, zoals aardwarmte, ontwikkeld worden. Aardwarmte heeft de potentie om een belangrijke rol te spelen in de verduurzaming van de warmtevoorziening en daarmee in de transitie naar een CO₂-arme energievoorziening. In het Regeerakkoord zijn ambitieuze plannen aangekondigd op het gebied van klimaat en energie. Twee belangrijke pijlers onder de nationale ambitie zijn de Klimaatwet en het Klimaatakkoord (Kamerstuk 32 813, nr. 342). Het akkoord gaat over vijf sectoren: industrie, gebouwde omgeving, elektriciteitssector, transport en landbouw en natuur.

Ontwerp-instemmingsbesluit en onderliggen stukken

Het winningsplan Zevenbergen geeft onder meer een beschrijving van de verwachte totale hoeveelheid te onttrekken water, de hoeveelheden jaarlijks te onttrekken water, de temperatuur van het onttrokken en geïnjecteerde water, de maximale injectiedruk, de bodembeweging als gevolg van de winning en de maatregelen ter voorkoming van schade door bodembeweging.

Het winningsplan Zevenbergen is voorgelegd voor advies aan de betrokken decentrale overheden. Daarnaast zijn TNO, Staatstoezicht op de Mijnen (SodM), de Technische commissie bodembeweging (Tcbb) en de Mijnraad om advies gevraagd. Alle uitgebrachte adviezen zijn meegenomen in het ontwerp-instemmingsbesluit en zitten bij de onderliggende stukken die ter inzage liggen.

Wat staat er in het winningsplan Zevenbergen?

Geobrothers B.V. en Visser & Smit Hanab B.V. hebben een verzoek tot instemming met het winningsplan Zevenbergen ingediend bij de Minister van Economische Zaken en Klimaat. Het

winningsplan Zevenbergen betreft een aardwarmtesysteem, gelegen aan de Hazeldonkse Zandweg in Zevenbergen en binnen het gebied van de winningsvergunning Zevenbergen. Geografisch gezien ligt het aardwarmtesysteem in de provincie Noord-Brabant, in de gemeenten Etten-Leur en Moerdijk en in het verzorgingsgebied van het Waterschap Brabantse Delta.

Het aardwarmtesysteem bevindt zich tussen tuinbouwkassen van de firma Greenbrothers. De productieput produceert warm formatiewater met behulp van een pomp die op diepte in de productieput hangt. Bovengronds staan twee filterstraten opgesteld. Het geproduceerde warme formatiewater wordt door één van de filterstraten geleid. Er kan van filterstraat worden gewisseld wanneer de filters gewisseld moeten worden. Na de filters gaat het warme formatiewater een warmtewisselaar in. Daar wordt het geproduceerde water afgekoeld in de warmtewisselaar. Het afgekoelde formatiewater gaat na de warmtewisselaar naar de waterinjectiepomp die het afgekoelde formatiewater in de waterinjectieput pompt. De druk in het bovengrondse deel van het productiewater circuit wordt boven 4 bar gehouden. Op die manier wordt zeker gesteld dat de geringe hoeveelheid gas dat is opgelost in het formatiewater in oplossing blijft.

Waar kon u de stukken inzien?

U kon van maandag 26 maart 2021 tot en met zondag 6 mei 2021 het ontwerp-instemmingsbesluit en de onderliggende stukken inzien op www.mijnbouwvergunningen.nl/naaldwijk en www.nlog.nl/opslag-en-winningsplannen-ter-inzage. Vanwege de coronamaatregelen was het niet mogelijk om het ontwerp-instemmingsbesluit fysiek te kunnen inzien op de gebruikelijke locaties. Voor meer informatie over de terinzagelegging kon contact opgenomen worden met medewerkers van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Zienswijzen

Op het ontwerp-instemmingsbesluit is binnen de reactietermijn in totaal 1 zienswijze binnengekomen. De zienswijze is integraal opgenomen in deze inspraakbundel. U kunt deze inspraakbundel downloaden van www.nlog.nl.

Registratie en verwerking

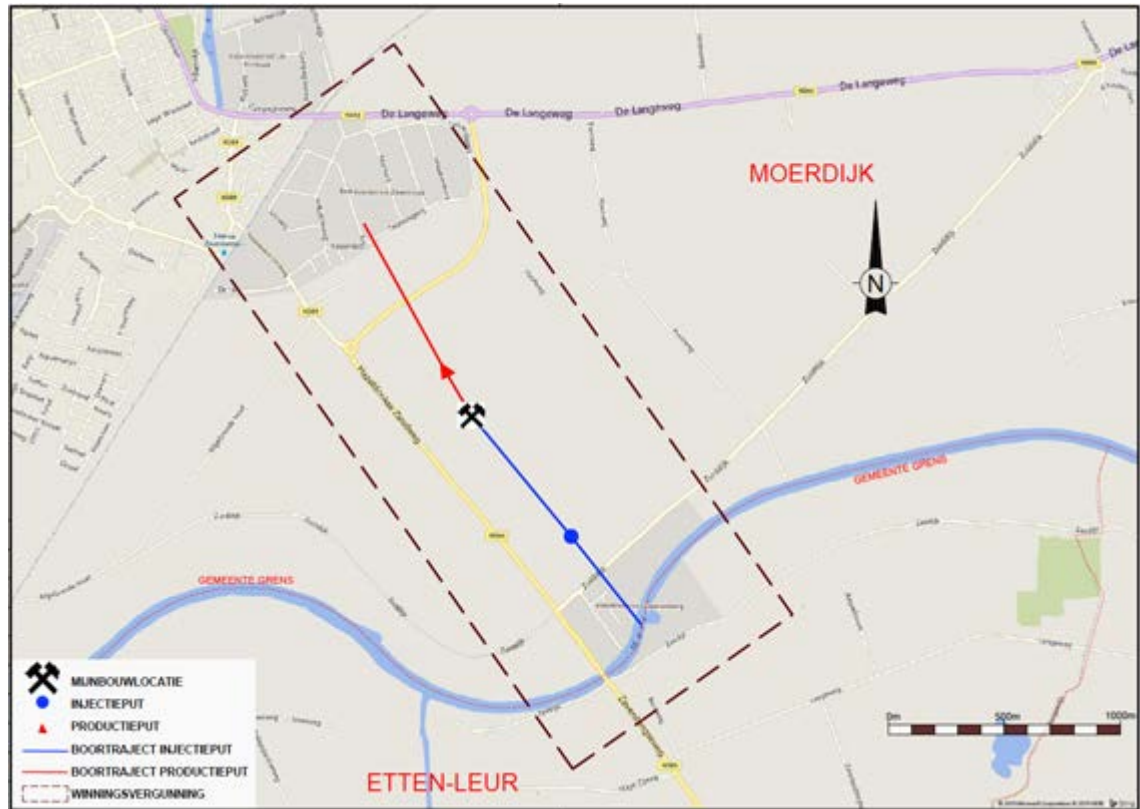
De ontvangen zienswijze is geregistreerd. Aan de indieners is een ontvangstbevestiging gezonden met daarin een registratienummer. Met de opzoektabel op pagina 8 kan bij het ontvangen registratienummer het bijbehorende reactienummer worden opgezocht.

Verdere procedure

Alle zienswijzen en reacties worden betrokken bij het definitieve besluit. In een Nota van Antwoord wordt opgenomen of en op welke wijze de zienswijzen en reacties in het definitieve besluit zijn verwerkt. Hierop staat beroep open. De publicatie van het definitieve besluit wordt te zijner tijd aangekondigd in onder andere de Staatscourant en in huis-aan-huisbladen. Tevens krijgen alle indieners van een geldige zienswijze persoonlijk een brief van het ministerie ter kennisgeving van de publicatie van het definitieve besluit.

Kennisgeving ontwerpinstemmingsbesluit winningsplan Zevenbergen voor aardwarmte, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

De Minister van Economische Zaken en Klimaat heeft een ontwerpinstemmingsbesluit opgesteld voor de instemming met het winningsplan Zevenbergen voor de winning van aardwarmte (geothermie). Van 26 maart 2021 tot en met 6 mei 2021 ligt het ontwerpinstemmingsbesluit ter inzage. Iedereen kan reageren op het ontwerpinstemmingsbesluit met een zienswijze. In deze kennisgeving staat hoe dat gaat.

Voorgeschiedenis van de huidige situatie

Om aardwarmte te mogen winnen moeten vergunninghouders op basis van de huidige Mijnbouwwet onder andere een goedgekeurd winningsplan hebben. In een onderbouwd en goed gedocumenteerd plan moet inzichtelijk gemaakt worden hoe de productie van aardwarmte door de vergunninghouder in de toekomst ter hand genomen wordt.

In Nederland zijn ongeveer 20 aardwarmtesystemen die op dit moment aardwarmte winnen. Voor deze aardwarmtesystemen zijn in het verleden winningsvergunningen en een omgevingsvergunningen afgegeven, maar in veel gevallen was er nog niet ingestemd met een winningsplan. Het aardwarmtesysteem Zevenbergen is er daar een van. Dit komt doordat de voorwaarden waaraan een winningsplan moet voldoen voor aardwarmtewinning nog niet waren opgenomen in de Mijnbouwwet en -regelgeving. Aspecten die normaal gesproken in het winningsplan worden beoordeeld zijn destijds tijdelijk beoordeeld in andere vergunningen die nodig zijn voor aardwarmtewinning en het Staatstoezicht op de Mijnen heeft toezicht gehouden op de winning vanuit het oogpunt van veiligheid, schade en milieu.

Om dit knelpunt op te lossen is, op basis van de Mijnbouwwet en -regelgeving in 2019 een format ontwikkeld voor een aardwarmte winningsplan. Dit format is aan alle vergunninghouders verzonden met het dwingende verzoek om een winningsplan conform dit format aan te leveren bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Met het voorliggende ontwerpinstemmingsbesluit komt een

einde aan een tijdelijke situatie waarbij aardwarmte werd gewonnen zonder ingestemd winningsplan.

Huidig beleid voor aardwarmte

Voor de afbouw van de vraag naar aardgas moeten kansrijke duurzame alternatieven, zoals aardwarmte, ontwikkeld worden. Aardwarmte heeft de potentie om een belangrijke rol te spelen in de verduurzaming van de warmtevoorziening en daarmee in de transitie naar een CO₂-arme energievoorziening. In het Regeerakkoord zijn ambitieuze plannen aangekondigd op het gebied van klimaat en energie. Twee belangrijke pijlers onder de nationale ambitie zijn de Klimaatwet en het Klimaatakkoord (Kamerstuk 32 813, nr. 342). Het akkoord gaat over vijf sectoren: industrie, gebouwde omgeving, elektriciteitssector, transport en landbouw en natuur.

Ontwerpinstemmingsbesluit en onderliggende stukken

Het winningsplan Zevenbergen geeft onder meer een beschrijving van de verwachte totale hoeveelheid te onttrekken water, de hoeveelheden jaarlijks te onttrekken water, de temperatuur van het onttrokken en geïnjecteerde water, de maximale injectiedruk, de bodembeweging als gevolg van de winning en de maatregelen ter voorkoming van schade door bodembeweging.

Het winningsplan Zevenbergen is voorgelegd voor advies aan de betrokken decentrale overheden. Daarnaast zijn TNO, Staatstoezicht op de Mijnen (SodM), de Technische commissie bodembeweging (Tcbb) en de Mijnraad om advies gevraagd. Alle uitgebrachte adviezen zijn meegenomen in het ontwerpinstemmingsbesluit en zitten bij de onderliggende stukken die ter inzage liggen.

Wat staat er in het winningsplan Zevenbergen?

Geobrothers B.V. en Visser & Smit Hanab B.V. hebben een verzoek tot instemming met het winningsplan Zevenbergen ingediend bij de Minister van Economische Zaken en Klimaat. Het winningsplan Zevenbergen betreft een aardwarmtesysteem, gelegen aan de Hazeldonkse Zandweg in Zevenbergen en binnen het gebied van de winningsvergunning Zevenbergen. Geografisch gezien ligt het aardwarmtesysteem in de provincie Noord-Brabant, in de gemeenten Etten-Leur en Moerdijk en in het verzorgingsgebied van het Waterschap Brabantse Delta.

Winningsplan Zevenbergen

Het aardwarmtesysteem bevindt zich tussen tuinbouwkassen van de firma Greenbrothers. De productieput produceert warm formatiewater met behulp van een pomp die op diepte in de productieput hangt. Bovengronds staan twee filterstraten opgesteld. Het geproduceerde warme formatiewater wordt door één van de filterstraten geleid. Er kan van filterstraat worden gewisseld wanneer de filters gewisseld moeten worden. Na de filters gaat het warme formatiewater een warmtewisselaar in. Daar wordt het geproduceerde water afgekoeld in de warmtewisselaar. Het afgekoelde formatiewater gaat na de warmtewisselaar naar de waterinjectiepomp die het afgekoelde formatiewater in de waterinjectieput pompt. De druk in het bovengrondse deel van het productiewater circuit wordt boven 4 bar gehouden. Op die manier wordt zeker gesteld dat de geringe hoeveelheid gas dat is opgelost in het formatiewater in oplossing blijft.

Waar kunt u de stukken inzien?

U kunt van 26 maart 2021 tot en met 6 mei 2021 het ontwerpinstemmingsbesluit en de onderliggende stukken inzien op www.mijnbouwvergunningen.nl/zevenbergen en www.nlog.nl/opslag-en-winningsplannen-ter-inzage. Vanwege de coronamaatregelen is het niet mogelijk om het ontwerpinstemmingsbesluit fysiek te kunnen inzien op de gebruikelijke locaties. Voor meer informatie over de terinzagelegging kan contact opgenomen worden met medewerkers van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Contactgegevens staan onderaan deze kennisgeving.

Uw zienswijze indienen

Vindt u dat er onjuistheden in het besluit staan of dat uw belangen onvoldoende zijn meegewogen? Dan kunt u van 26 maart 2021 tot en met 6 mei 2021 een zienswijze indienen op het ontwerpinstemmingsbesluit Zevenbergen. U kunt hierbij denken aan:

- Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpinstemmingsbesluit?
- Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?
- Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dit toelichten?

U dient in uw zienswijze duidelijk aan te geven op welke onderdelen van het ontwerpinstemmingsbesluit u reageert en uw zienswijze te onderbouwen met argumenten. Het is goed om te weten dat alleen

personen of instanties die op een ontwerpinstemmingsbesluit een zienswijze hebben ingebracht en belanghebbende in de zin van de wet zijn, later tegen het instemmingsbesluit beroep kunnen instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Hoe kunt u reageren?

U kunt uw zienswijze schriftelijk indienen door een brief te sturen naar:

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Inspraakpunt winningsplan Zevenbergen
Postbus 142
2270 AC Voorburg

Uw brief kan alleen als zienswijze in behandeling worden genomen als u ondertekent met uw naam en adres. Dit geldt ook voor eventuele medeondertekenaars. Zienswijzen per e-mail worden in deze procedure niet geaccepteerd.

Wat zijn de vervolgstappen?

Alle zienswijzen en reacties worden betrokken bij het definitieve besluit. In een Nota van Antwoord wordt opgenomen of en op welke wijze de zienswijzen en reacties in het definitieve besluit zijn verwerkt. Hierop staat beroep open. De publicatie van het definitieve besluit wordt te zijner tijd aangekondigd in onder andere de Staatscourant en in huis-aan-huisbladen. Tevens krijgen alle indieners van een geldige zienswijze persoonlijk een brief van het ministerie ter kennisgeving van de publicatie van het definitieve besluit.

Wilt u meer weten?

Kijk op www.hoewerктаardwarmte.nl, www.geothermie.nl, www.mijnbouwvergunningen.nl en op www.nlog.nl voor meer informatie over aardwarmte in Nederland en over het winningsplan Zevenbergen. Voor nadere informatie over het winningsplan Zevenbergen en mondeling inspreken over een onderdeel van het ontwerpinstemmingsbesluit kunt u tijdens kantooruren contact opnemen met de heer M.E. Kuiper (telefoon: 070 378 68 14; e-mail: m.e.kuiper@minezk.nl)

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale reacties

In onderstaande tabel kunt u met het registratienummer het nummer van de zienswijze opzoeken. Door te klikken op uw zienswijzenummer wordt u automatisch doorverwezen naar de zienswijze. De zienswijze is opgenomen vanaf pagina 9.

Zienswijze op ontwerp-instemmingsbesluit winningsplan 'Zevenbergen voor aardwarmte'

Registratienummer	Zienswijzenummer
AW16-OIB-0001	0001

Zienswijze 0001

Ministerie Economische Zaken en Klimaat
Inspraakpunt winningsplan Zevenbergen
Postbus 142
2270 AC Voorburg

Zevenbergen 5 mei 2021
Onderwerp; zienswijze ontwerp instemmingsbesluit
winningsplan Zevenbergen

Geachte heer, mevrouw,

Ondergetekende [REDACTED], wonende aan het adres [REDACTED]
[REDACTED], heeft kennis genomen van het ontwerp winningsplan Zevenbergen hetgeen
aanleiding geeft tot navolgende zienswijze.

1.

Opvallend is dat velerlei instanties nu samenwerken die ook mogelijk bij andere projecten samenwerken. Daaruit komt de opmerking voort hoe gegarandeerd wordt dat te onderscheiden instanties scherp genoeg ten opzichte van elkaar zijn ergo voldoende distantie in acht nemen;

2.

Onvoldoende is aangetoond hoe het Brusselse zandsteen zich in de tijd verdraagt onder de opgesloten thermische belasting van 21 gr Celsius en het watertransport in het veronderstelde debiet.

3.

Het monitoren op afstand door het KNMI van aardtrillingen van lichte bevingen lijkt niet waterdicht en daarom lijkt een voorgestelde 3 monitoren systeem meer geboden.

4.

Betreffende punt 3 wordt opgemerkt dat er een spoorlijn van Prorail, met transport van gevaarlijke stoffen door het gebied loopt, waarbij de prognose voor 2028 luidt 40.000 gifwagons per jaar (nu 8000). Een risicoanalyse dient opgesteld te worden.

Ik vertrouw u met het vorenstaande vooralsnog voldoende te hebben geïnformeerd en Verneem gaarne van u.

Hoogachtend,
[REDACTED]